

ด่วนที่สุด

ที่ พร ๐๐๒๓.๒/ว ๒๕๕๖

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ “การเจ็บป่วยฉุกเฉิน” ตามโครงการเจ็บป่วยฉุกเฉินถึงแก่ชีวิต ไม่ถามสิทธิ ใกล้ที่ไหนไปที่นั่น

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๙.๓/ว๑๒๖๑ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

ด้วยจังหวัดได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า ได้รับมอบหมายเชิงนโยบายจาก นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ให้ช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนิยามของ “การเจ็บป่วยฉุกเฉิน” ตามโครงการเจ็บป่วยฉุกเฉินถึงแก่ชีวิต ไม่ถามสิทธิ ใกล้ที่ไหนไปที่นั่น ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ให้กับประชาชนได้รับทราบข้อมูลโดยทั่วกัน

เพื่อให้การใช้สิทธิการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีความเข้าใจที่ถูกต้อง จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนิยามของคำว่า “เจ็บป่วยฉุกเฉิน” ให้กับผู้มีสิทธิได้รับทราบโดยทั่วกัน และหากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามได้ที่สายด่วน สปสช. โทร.๑๓๓๐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการ สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายคนัย ชอลใจ)

ห้องเก็บจังหวัดแพร่ ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานมาตรฐานการบริหารงานบุคคลท้องถิ่น
โทร.๐-๕๕๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๑๘

20/10/2556
ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๙.๓/ ๒๑๖๒๑

เลขที่	1624
วันที่	27 พ.ค. 2556

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ “การเจ็บป่วยฉุกเฉิน” ตามโครงการเจ็บป่วยฉุกเฉินถึงแก่ชีวิต ไม่ถามสิทธิ
ใกล้ที่ไหนไปที่นั้น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการกำหนดนิยามเจ็บป่วยฉุกเฉิน

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้รับมอบหมายเชิงนโยบายจากนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ให้ช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนิยามของ “การเจ็บป่วยฉุกเฉิน” ตามโครงการเจ็บป่วยฉุกเฉินถึงแก่ชีวิต ไม่ถามสิทธิ ใกล้ที่ไหนไปที่นั้น ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ให้กับประชาชนได้รับทราบข้อมูลโดยทั่วกัน

เพื่อให้การใช้สิทธิการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีความเข้าใจที่ถูกต้อง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนิยามของคำว่า “เจ็บป่วยฉุกเฉิน” ให้กับผู้มีสิทธิได้รับทราบโดยทั่วกัน และหากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามได้ที่สายด่วน สปสช. โทร. ๑๓๓๐ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ประสิษฐโท เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๓๑๓๔

แนวทางการกำหนดนิยามเจ็บป่วยฉุกเฉิน

“การเจ็บป่วยฉุกเฉิน” หมายถึง การได้รับอุบัติเหตุหรือมีอาการเจ็บป่วยกระทันหัน ซึ่งเป็นอันตรายต่อการดำรงชีวิตหรือการทำงานของอวัยวะสำคัญ จำเป็นต้องได้รับการประเมิน การจัดการและบำบัดรักษาอย่างทันท่วงทีเพื่อป้องกันการเสียชีวิตหรือการรุนแรงขึ้นของการบาดเจ็บหรืออาการเจ็บป่วยนั้น ทั้งนี้หน่วยปฏิบัติการสถานพยาบาล และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินควรมีหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อคัดแยกระดับความรุนแรงของการเจ็บป่วยฉุกเฉิน ดังนี้

1. ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยกระทันหันซึ่งมีภาวะคุกคามต่อชีวิต ซึ่งหากไม่ได้รับปฏิบัติการแพทย์ทันทีเพื่อแก้ไขระบบการหายใจ ระบบไหลเวียนเลือด หรือระบบประสาทแล้ว ผู้ป่วยจะมีโอกาสเสียชีวิตได้สูง หรือทำให้การบาดเจ็บหรืออาการป่วยของผู้ป่วยฉุกเฉินนั้นรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้นได้อย่างฉับไว หรือกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าฉุกเฉินวิกฤต เป็นภาวะที่คุกคามต่อชีวิตต้องให้การช่วยเหลืออย่างรีบด่วน ผู้ป่วยต้องได้รับการตรวจรักษาทันที มิฉะนั้นผู้ป่วยจะเสียชีวิตหรือพิการอย่างถาวรในเวลาไม่กี่นาที ซึ่งผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตที่ต้องได้รับการวินิจฉัยและให้การตรวจรักษาทันที กลุ่มนี้ โดยใช้สัญลักษณ์ “สีแดง” ดังตัวอย่าง เช่น

- 1) ภาวะ “หัวใจหยุดเต้น” (Cardiac arrest)
- 2) ภาวะหยุดหายใจ
- 3) ภาวะ “ช็อก” จากการเสียเลือดรุนแรง
- 4) ชักตลอดเวลาหรือชักจนตัวเขียว
- 5) อาการซึม หมดสติ ไม่รู้สึกตัว
- 6) อาการเจ็บหน้าอกรุนแรงจากหลอดเลือดหัวใจตีบตันที่มีความจำเป็นต้องได้รับยาละลายลิ่มเลือด
- 7) อาการทางสมองจากหลอดเลือดสมองตีบตันทันทีที่มีความจำเป็นต้องได้รับยาละลายลิ่มเลือด
- 8) เลือดออกมากอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา เป็นต้น

ทั้งนี้ในการปฏิบัติการทางการแพทย์ฉุกเฉินให้ถือตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ

2. ผู้ป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน ได้แก่ บุคคลที่ได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยซึ่งมีภาวะเจ็บป่วยมาก หรือเจ็บปวดรุนแรงอันอาจจำเป็นต้องได้รับการปฏิบัติการแพทย์อย่างรีบด่วน มิฉะนั้นจะทำให้การบาดเจ็บหรืออาการป่วยของผู้ป่วยฉุกเฉินนั้นรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้น ซึ่งส่งผลให้เสียชีวิต หรือพิการในระยะต่อมาได้

หรือกล่าวได้ว่าฉุกเฉินเร่งด่วนเป็นภาวะที่ต้องการการช่วยเหลือโดยเร็ว รอได้บ้างแต่ไม่นาน เป็นภาวะที่ผู้ป่วยต้องการการช่วยเหลือทางการรักษาพยาบาลจัดเป็นอันดับรองจากกลุ่มแรก ผู้ป่วยประเภทนี้ถ้าปล่อยทิ้งไว้ไม่ให้เกิดการดูแลรักษาพยาบาลอย่างถูกต้อง ก็อาจทำให้สูญเสียชีวิตหรือพิการได้ภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมง ผู้ป่วยประเภทนี้จะมีอาการหรืออาการแสดงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง โดยใช้สัญลักษณ์ “สี่เหลือง” ดังตัวอย่าง เช่น

- 1) หายใจลำบากหรือหายใจเหนื่อยหอบ
- 2) ชีพจรช้ากว่า 40 หรือเร็วกว่า 150 ครั้ง/นาที โดยเฉพาะถ้าร่วมกับลักษณะทางคลินิกข้ออื่น
- 3) ไม่รู้สึกตัว ชัก อัมพาต หรือตาบอด หูหนวกทันที
- 4) ตกเลือด ชีตมากหรือเขียว
- 5) เจ็บปวดมากหรือทุรนทุราย
- 6) มือเท้าเย็นซีด และเหงื่อแตก ร่วมกับลักษณะทางคลินิกข้ออื่น
- 7) ความดันโลหิตตัวบนต่ำกว่า 90 มม.ปรอทหรือตัวล่างสูงกว่า 130 มม.ปรอท โดยเฉพาะร่วมกับลักษณะทางคลินิกข้ออื่น
- 8) อุณหภูมิร่างกายต่ำกว่า 35° c หรือสูงกว่า 40° c โดยเฉพาะร่วมกับลักษณะทางคลินิกข้ออื่น
- 9) ถูกพิษหรือ Drug overuse
- 10) ได้รับอุบัติเหตุ โดยเฉพาะบาดแผลที่ใหญ่มากและมีหลายแห่ง เช่น major multiple fractures , Burns, Back injury with or without spinal cord damage
- 11) ภาวะจิตเวชฉุกเฉิน เป็นต้น

ทั้งนี้ในการปฏิบัติการทางการแพทย์ฉุกเฉินให้ถือตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ

3. ผู้ป่วยฉุกเฉินไม่รุนแรง ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยซึ่งมีภาวะเฉียบพลันไม่รุนแรง อาจรอรับปฏิบัติการแพทย์ได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือเดินทางไปรับบริการสาธารณสุขด้วยตนเองได้ แต่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรและหากปล่อยไว้เกินเวลาอันสมควรแล้วจะทำให้การบาดเจ็บหรืออาการป่วยของผู้ป่วยฉุกเฉินนั้นรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้นได้ ให้ใช้สัญลักษณ์ “สีเขียว”

ทั้งนี้ในยามและหลักเกณฑ์ในการวินิจฉัยอาการฉุกเฉินใช้อ้างอิงตามพระราชบัญญัติ การแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551 และประกาศคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน เรื่องหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อคัดแยกระดับความฉุกเฉินและมาตรฐานการปฏิบัติการฉุกเฉิน พ.ศ. 2554 และประกาศคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉินเรื่องข้อกำหนดว่าด้วยสถานพยาบาล พ.ศ.2554

หมายเหตุ : เพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วยให้สถานพยาบาลพิจารณาให้การดูแลรักษาผู้ป่วยตามความเหมาะสม หากมีข้อสงสัยโปรดติดต่อสอบถามไปยังสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ หมายเลขโทรศัพท์ 1669

3 ปี เพิ่มคุณภาพ

เจ็บป่วยฉุกเฉินถึงแก่ชีวิต
ไม่ถามสิทธิ์ โกลัทธิไหนไปทีนั้น

นิยามฉุกเฉินถึงแก่ชีวิต

ผู้ป่วยเจ็บป่วยฉุกเฉินถึงแก่ชีวิต หมายถึง ผู้ป่วยหรือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ มีอาการหนัก จะไม่อาจรอดชีวิตตามอาการท่ามกลางของอวัยวะสำคัญ ได้แก่ หัวใจ สมอง กระเพาะปัสสาวะ ต้องได้รับการรักษาและดูแลฉุกเฉินอย่างทันทีทันใดเพราะอาจทำให้เสียชีวิตได้รวดเร็ว

“ตัวอย่าง” ผู้ป่วยฉุกเฉิน

หัวใจหยุดเต้น
มีอาการเฉียดค้ำ

มีเลือดออกมาก ห้ามไม่หยุด

แขน-ขา อ่อนแรง ปากเขียว พูดลำบาก ได้รับยาผิดเกินขนาด

หอบรุนแรง

หมดสติ ไม่รู้สึกตัว

ภาวะขาดน้ำอย่างรุนแรง

สิ่งแปลกปลอมอุดกั้นหลอดลม

มีอาการวิกฤตจากไข้สูง

มีอาการวิกฤตจากอุบัติเหตุ

“3 กองทุนสุขภาพรัฐ มีความห่วงใยพี่น้องประชาชนที่เดินทางช่วงเทศกาลสงกรานต์ 2556 นี้ และขออวยพรให้ทุกท่านเดินทางโดยสวัสดิภาพ”

“แต่หากเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยฉุกเฉินถึงแก่ชีวิต สามารถเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด ทั้งรัฐและเอกชนทุกแห่ง ตามนโยบาย เจ็บป่วยฉุกเฉิน ถึงแก่ชีวิต ไม่ถามสิทธิ์ โกลัทธิไหน ไปทีนั้น”

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่ 1330

